

Pataki Éva: Az esetismertetéshez szükséges információk lehetséges köre

Az esetmegbeszélés során szükség lehet:

- A kliens(ek) szóbeli közléseiből származó információkra.
- A kliens(ek) viselkedésének, interakcióinak, attitűdjeinek megfigyeléséből származó információkra.
- A klienssel(kel) való találkozás során szerzett személyes tapasztalatokra.
- A kliens(ek) környezetéből származó információkra.

1. A kliens felmérése alapján:

- Biofizikai funkciók: a kliens(ek) fizikai jellemzői, szomatikus állapota, betegségei.
- Mentális funkciók:
  - Megismerés és gondolkodás, intellektuális funkciók, ítélőképesség, realitásvizsgálat, a gondolkodás koherenciája, rugalmassága, értékek, én-kép.
  - Érzelmi működések: érzelmi kontroll, az érzelmek átélésének és kifejezésének képessége, az érzelmek és indulatok adekvát kezelése.
- Kommunikáció jellemzői.
- Viselkedés: jellemzők, fontosabb reakciók, problémamegoldás készségei.
- Motiváció: változtatási készség, feszültségnyomás, a probléma aktualitása.
- Kulturális jellemzők: normák, az egyéni és kulturális meghatározottságú viselkedésmódok elkülönítése, kultúrába ágyazott probléma-megoldási módok, a kultúra erőforrásai.
- Élettörténeti szakaszok, fontos események
- Egyéb, az eset szempontjából fontosnak ítélt információ.

2. A kliens(ek) környezetének és szociális körülményeinek felmérése alapján:

- Lakás- és lakhatási körülmények.
- Iskolázottság
- Munkakörülmények, foglalkoztatás, munkanélküliség
- Anyagi helyzet, jövedelmi helyzet, jövedelemstruktúra, szociális ellátások.
- Egészségi állapot, krónikus betegségek, fogyatékoság.
- Szociális támogató rendszer: család, rokonság, barátok, szomszédság, munkatársak.
- Szociális intézményekkel való kapcsolat, ill. hiányok a rendszerben.
- Érdekérvényesítési képességek.
- A környezet gondoskodó attitűdje (gyermekek, fogyatékkal élők, betegek, inaktívak).
- Egyéb, az eset szempontjából fontosnak ítélt információ.

3. A probléma meghatározásának alapján:

- Kik, milyen rendszerek, személyek, csoportok érintettek a problémában.
- A problémával való érintettség jellemzői.
- A probléma(k) mögöttes dimenziói.
- Életciklusok jelentősége és szerepe a problémá(k)ban.
- A probléma(k) jelentősége a kliens(ek) és környezete szempontjából.

- A probléma(k) előfordulása: hol, mikor, milyen gyakran, mennyi ideig.
- A kliens reakciói a problémára.
- Probléma-megoldási módok a múltban és a jelenben: erősségek és gyengeségek.
- Problémadefiníció: kliens, szociális munkás, közösen, illetve a környezetből származó problémadefiníciók
- Egyéb, az eset szempontjából fontosnak ítélt információ.

4. Rövid akcióterv leírása:

- Hiányok az esetvitelben: reflexió az adatokra, ismeretekre.
- Megoldási alternatívák vázolása: kliens és szociális munkásközösen.
- Célok meghatározása rövid, közép és hosszútávon.
- Cselekvési terv vázolása: a kliens és a szociális munkás feladatai.
- Kompetenciák az esetvitelben és a tartós problémamegoldás folyamatában.
- Módszerek az esetmunkában.
- Az esetbemutató megtevése, lépések, intézkedések és azok értékelése

5. Az esettel és/vagy az esetvitellel kapcsolatos konkrét kérdések a csoporthoz:

- E kérdések főbb típusai a következők lehetnek:
  1. Beavatkozás-, cselekvés- és akcióorientált kérdések.
  2. Attitűdre, érzelmi és kapcsolati jellemzőkre vonatkozó kérdések.
  3. Elméleti jellegű kérdések.

E szempontok tájékoztató jellegűek, segítő-, eset- és problémafüggően használhatóak.

Néhány tisztázandó fogalom:

1. A kliens nem feltétlenül egy személy, lehet egy több tagból álló rendszer (a problémában érintettek szűkebb, tágabb köre)
2. Források: anyagi, szellemi, kulturális, kapcsolati források.
3. Információ: adatokra, dokumentumokra, megfigyelésekre, szóbeli közlésekre támaszkodó lényeges tények, ismeretek.

Forrás:

Bárdos Kata (1998, 2002): Alapvető eszközök a szociális munkában In: *Kézikönyv a szociális munkások számára* szerk: Kozma Judit, Szociális Szakmai Szövetség
 Göncz Kinga (1992): Az emberi kapcsolatok technikái. *Esély*1992/2
 SZIE Szociális Munkás Tanszék, Győr: Esetmegbeszélő szeminárium tematikája